

Sabit Ortodontik Aygıtlarla Tedavi Gören Hastalarda ve Şeffaf Plak Tedavisi Gören Hastalarda Değişen Diyet Alışkanlıklarının ve Tamir Sıklığına Etkisinin Karşılaştırılması

Ceren Tan¹, Ferdi Allaf², Merve Öztürk³, Banu Kılıç³

¹Bezmialem Vakıf Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, İstanbul, Türkiye

²Centerdent Ortodonti ve Estetik Diş Polikliniği, İstanbul, Türkiye

³Bezmialem Vakıf Üniversitesi, Diş Hekimliği Fakültesi, Ortodonti Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye

Amaç: Bu çalışma sabit ortodontik tedavi (SOT) gören ve şeffaf plak tedavisi (ŞPT) gören hastaları tedavilerinin ilk üç ayında beslenme alışkanlıklarındaki değişim ve tamir için kliniğe başvurma sıklıkları bakımından karşılaştırmayı amaçlamıştır.

Gereç ve Yöntem: Sabit ortodontik tedaviye başlayan 30 hasta (12 erkek, 18 kadın) ve şeffaf plak tedavisine başlayan 30 hasta (8 erkek, 22 kadın) ile çalışılmıştır. SOT grubunda yaş ortalaması 24.5 ± 5.2 , ŞPT grubunda 26.3 ± 6.1 'dir. Katılımcılarla tedavi öncesinde, tedavinin 1. ve 3. aylarının sonunda görüşülerek gıda tüketim sıklıklarına yönelik bir anket doldurtulmuş, 3 günlük retrospektif gıda tüketim kayıtları alınmış ve tedavi esnasında doğan tamir ihtiyaçlarının beslenme alışkanlıklarıyla ilişkisi sorgulanmıştır. Besin değerlerinin analizi BeBiS 9.0; istatistiksel analizler Jamovi 2.6.26 ile yapılmıştır. Normallik testleri için Shapiro-Wilk testleri ve QQ grafikleri kullanılmıştır. Besin değerlerinin ortalamaları için genelleştirilmiş lineer modeller (GLM) kullanılmış ve yaş değişkenindeki farklılıklar nedeniyle yaş, her GLM'ye kovaryant olarak eklenmiştir. Gruplar arasındaki istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar Bonferroni düzeltilmeli post-hoc testleriyle değerlendirilmiştir.

Bulgular: SOT grubunda tedavi sürecinde enerji, karbonhidrat, protein, omega 3, demir ve fosfor alımında tedavi öncesine göre anlamlı düşüş tespit edilirken ($p < 0.05$) ŞPT grubunda tedavi sürecinde demir ve omega 3 alımında tedavi öncesine göre anlamlı düşüş tespit edildi ($p < 0.05$). Demir ve omega 3 alımındaki mutlak kayıp SOT grubunda ŞPT grubuna göre daha dramatik düzeydeydi. Kliniğe tamir için başvuranların %96'sını SOT grubu, %4'ünü ise ŞPT grubu oluştuyordu. Bu başvuruların %80'inin sebebi beslenme sırasında oluşan sorunlardı.

Sonuç: Sabit ortodontik tedavi diyetinde kritik değişiklikler gerektirirken şeffaf plak tedavisi, daha koruyucu bir profil sergilemektedir. Klinik tamir ihtiyacının SOT grubunda daha fazla olması ve sebebini büyük ölçüde beslenme sırasında meydana gelen hasarların oluşturması, SOT hastalarının beslenme konusunda daha fazla bilinçlendirilmeleri gerektiğini vurgulamaktadır.

Anahtar kelimeler: sabit ortodontik tedavi, şeffaf plak, anket, beslenme, tamir